

Jurisprudentie update Verjaring 3^e kwartaal 2024

Wij hebben de jurisprudentie over verjaring van in het 3e kwartaal van 2024 verzameld en geanalyseerd. In deze update treft u de belangrijkste rechtsoverwegingen uit de door onze verjaringsspecialisten geselecteerde uitspraken.

Inhoudsopgave

Rechtbank Gelderland, 4 juli 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:3548 [Waardering getuigenverklaring].....	2
Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 7 juli 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:4400 [ontstaan buurweg].....	2
Gerechtshof Amsterdam, 15 juli 2024, ECLI:NL:GHAMS:2024:1064 [opstalrecht steiger verkregen door verjaring].....	3
Gerechtshof Amsterdam, 22 juli 2024, ECLI:NL:GHAMS:2024:1072 [bezitsdaden].....	4
Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 23 juli 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:4706 [tenietgaan erfdiensbaarheid door verjaring].....	4
Rechtbank Midden-Nederland, 31 juli 2024, ECLI:NL:RBMNE:2023:7749 [eigenrichting].....	4
Conclusie AG, 2 augustus 2024, ECLI:NL:PHR:2024:804 [geen bijzondere maatstaf voor inbezitneming publieke grond].....	5
Rechtbank Noord-Nederland, 23 september 2024, ECLI:NL:RBNHO:2024:9217 [enig onderzoek vereist bij goede trouw].....	5
Rechtbank Overijssel, 24 september 2024, ECLI:NL:RBOVE:2024:4869 [gemeente wordt geen eigenaar van openbaar groen].....	5

Rechtbank Gelderland, 4 juli 2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:3548](#) [Waardering getuigenverklaring]

R.o. 4.14

... “Tegenover de betwisting door [eiser in conv. gedaagde in reconv.] bieden de **schriftelijke verklaringen** die [gedaagde in conv. eiser in reconv.] in het geding heeft gebracht vooralsnog **onvoldoende bewijs**. De verklaringen zijn immers **niet onder ede** voor een rechter afgelegd en er **is geen gelegenheid** geweest om de opstellers ervan te **ondervragen** naar onder meer de mate van zekerheid waarmee zij zich een en ander kunnen herinneren. Bovendien is **onduidelijk onder welke omstandigheden** en aan de hand van **welke vraagstelling** de verklaringen zijn opgesteld. Aan deze verklaringen kan daarom **niet de bewijskracht** worden toegekend die aan de verklaring van een beëdigde getuige toekomt.”

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 7 juli 2024, [ECLI:NL:GHARL:2024:4400](#) [ontstaan buurweg]

R.o 4.7-4.8

“Het hof stelt het volgende voorop. Een buurweg kon vóór 1 januari 1992 ontstaan doordat **buren** aan een weg die ten behoeve van twee of meer grondpercelen kon worden gebruikt **de bestemming gaven** dat **deze gezamenlijk** mocht worden gebruikt. Dit betekent onder meer dat er daarvoor een **overeenkomst** moest bestaan waarmee de weg voor gezamenlijk gebruik werd bestemd. Zo’n overeenkomst kan uitdrukkelijk worden gesloten, maar **ook stilzwijgend**. Indien er vóór 1 januari 1992 zo’n overeenkomst gold, werden de daaruit voortvloeiende rechten en verplichtingen op 1 januari 1992, toen het huidige BW in werking trad, niet gewijzigd (zie art. 160 OBW). Verder is in dit verband van belang dat **ongestoord bezit van het recht van buurweg** het voor tegenbewijs vatbare **vermoeden** oplevert dat van bestemming tot buurweg sprake is. Van **bezit** van een recht van buurweg **blijkt** wanneer een buurman naar **verkeersopvatting** te beoordelen **feitelijke macht** over de desbetreffende weg uitoefent **die past bij** het gebruik van die (buur)weg. [geïntimeerde1] en [geïntimeerde2] hebben in elk geval vanaf 1958 een strook van hun eigendomsgrond beschikbaar gesteld voor gezamenlijk gebruik als Toegangsweg en [appellant1] en [appellant2] hebben die weg onderhouden. Onvoldoende gemotiveerd is weersproken dat deze verstandhouding tussen de burenen verder ging dan men in het algemeen in de omgeving waar partijen wonen **uit hoofde van goed noaberschap** gunt aan zijn burenen. Hieruit leidt het hof een vermoeden af dat [geïntimeerde1] en [geïntimeerde2] ermee hebben ingestemd dat de Toegangsweg als buurweg werd aangemerkt. [geïntimeerde1] en [geïntimeerde2] hebben tegen de vordering van [appellant1] en [appellant2] ingebracht dat de Toegangsweg nooit tot buurweg is bestemd, maar gaan er kennelijk aan voorbij dat deze bestemming daaraan ook stilzwijgend kon worden gegeven. Het feit dat zij **toestemming gaven** voor het gebruik van die weg is **niet in strijd met het karakter van een buurweg**, integendeel. [geïntimeerde1] en [geïntimeerde2] hebben verder geen aanknopingspunten aangevoerd die kunnen dienen als tegenbewijs tegen het vermoeden. Dat [appellant1] en [appellant2] zich primair hebben beroepen op het bezit van (de

eigendom van of een erfdienstbaarheid met betrekking tot) de Toegangsweg sluit niet uit dat zij subsidiair een beroep kunnen doen op de bestemming tot buurweg.”

Gerechtshof Amsterdam, 15 juli 2024, [ECLI:NL:GHAMS:2024:1064](#) [opstalrecht steiger verkregen door verjaring]

R.o. 5.6–5.8 (oordeel verjaring opstalrecht)

Het hof oordeelt dat voor 1992 geen sprake is geweest van ondubbelzinnig bezit, omdat **het gebruik niet anders was dan het gebruik door andere rederijen of het publiek**. Daar komt bij dat de steiger toegankelijk was voor iedereen en dus **deel uitmaakte van de publieke ruimte**. In 1992 heeft eiser een **hek geplaatst** waardoor de steiger werd afgesloten. Naar verkeersopvattingen kan deze afsluiting niet anders worden uitgelegd dan als een daad van bezit. Dat de steiger **vanaf het water toegankelijk** bleef doet hier niet aan af gezien de gemeente de steiger nooit via het water heeft proberen te bereiken. In 2012 is hiermee de verjaringstermijn voltooid waardoor eiser eigenaar is geworden van de steiger omdat door verjaring een recht van opstal is ontstaan.

R.o 5.12 – 5.14 (geen stilzwijgende bruikleenovereenkomst)

...” Het sluiten van een bruikleenovereenkomst is **vormvrij**, maar wel is vereist dat partijen over en weer erop mochten vertrouwen dat **de wederpartij bedoelde** een bruikleenovereenkomst te sluiten. **Niet optreden tegen inbezitneming** is daarvoor – in de gegeven omstandigheden – **niet voldoende**. (..) Er is dus alleen sprake van gedogen in die zin, dat **Gemeente Amsterdam niets deed**: de verjaring van haar vordering het bezit te beëindigen, loopt dan gewoon door.

R.o. 5.22–5.30 (schadevergoeding: teruglevering opstalrecht)

Het hof oordeelt dat de tegenvordering van de gemeente, namelijk: schadevergoeding in natura, toewijsbaar is. De inbezitneming van de steiger door eiser was onrechtmatig. Als voormalig eigenaar kan de gemeente in deze situatie eisen dat de grond wordt terug geleverd (arrest: Gemeente Heusden). Ook in dit geval acht het hof een schadevergoeding in natura aangewezen: dat betekent immers niet meer dan dat Lovers Gemeente Amsterdam brengt in de toestand waar Gemeente Amsterdam zonder onrechtmatig handelen in zou hebben verkeerd. Een schadevergoeding in geld zou in dit geval betekenen dat Lovers opstalgerechtigde blijft. **Dat zou Gemeente Amsterdam ook beperken in haar publiekrechtelijke en privaatrechtelijke bevoegdheden om gebruik van deze steiger voor de pleziervaart in de binnenstad te reguleren.**

Het hof oordeelt verder dat de vordering van de gemeente om schadevergoeding te vorderen niet verjaard is. Hoewel eiser in **2013 in een zienswijze aan de gemeenteraad aangaf rechthebbende te zijn op de steiger**, was dat niet voldoende om aan te nemen dat de gemeente toen al wist dat zij haar eigendom had verloren. Bovendien gaf eiser in die verklaring niet expliciet aan dat zij de steiger in 1992 in bezit had genomen zonder eigendomsrecht.

Gerechtshof Amsterdam, 22 juli 2024, [ECLI:NL:GHAMS:2024:1072](#) [bezitsdaden]

R.o. 3.9–3.10

“De overige door [appellante] c.s. gestelde bezitsdaden kunnen niet worden aangemerkt als zodanige machtsuitoefeningen dat het bezit van de Gemeente daardoor teniet is gegaan, ook niet als deze in samenhang worden gezien. De strook grond is **niet omheind of bebouwd**. Het plaatsen en vervangen van een **lichtreclamemast, saneren en aanbrengen van bestrating en parkeermarkering** door [appellante] c.s. hebben onverlet gelaten dat de strook grond **steeds toegankelijk** is geweest voor de Gemeente.”

Gerechtshof Arnhem–Leeuwarden, 23 juli 2024, [ECLI:NL:GHARL:2024:4706](#) [tenietgaan erfdiensbaerheid door verjaring]

R.o 4.7 (beoordelingskader)

“De rechtbank heeft in haar tussenvonnissen aangegeven wat het voor de beoordeling van de vordering relevante criterium is. Dat criterium is – terecht – niet bestreden. Dit komt erop neer dat [verweerder] gehouden is om de **belemmeringen (obstakels)** op zijn perceel die aan de uitoefening van de erfdiensbaerheid in de weg staan te verwijderen, tenzij zijn beroep op verjaring opgaat. Het **tenietgaan van een beperkt zakelijk recht** als dat van een erfdiensbaerheid is onder meer geregeld in **artikel 3:106 BW**, dat bepaalt dat het beperkte recht tenietgaat als en voor zover de rechtsvordering tot **opheffing van de met het beperkt recht strijdige toestand** – dus de vordering tot verwijdering van de belemmeringen – **is verjaard**. Die verjaring is geregeld in artikelen 3:314 lid 1 en 3:306 BW. De verjaringstermijn bedraagt 20 jaar en **begint één dag nadat de belemmeringen zijn geplaatst**. Het moet daarbij gaan om een **voortdurende inbreuk**, dus om min of meer **permanente belemmeringen** die aan de uitoefening van de erfdiensbaerheid in de weg staan. De bewijslast ligt overeenkomstig de hoofdregel van artikel 150 Rv op [verweerder], die zich immers op de verjaring heeft beroepen.”

Rechtbank Midden–Nederland, 31 juli 2024, [ECLI:NL:RBMNE:2023:7749](#) [eigenrichting]

R.o. 4.2

...” [gedaagde c.s.] had, gelet op de tussen partijen gevoerde correspondentie en het feit dat tussen hen nog geen overeenstemming was bereikt over de verwijdering van het houthok en het afdakje, moeten begrijpen dat [eiser c.s.] met de woorden ‘mijn grond, zoals ik dat veertig jaar geleden heb gekocht’ doelde op de grond inclusief de grond onder het houthok en het afdakje en dat het zeer wel denkbaar was dat [eiser c.s.] zich op verjaring zou beroepen. Dat [gedaagde c.s.] de brief van [eiser c.s.] ook op die manier heeft begrepen, blijkt wel uit het feit dat [gedaagde 1] ter zitting heeft verklaard dat zij [eiser c.s.] ‘niet zomaar een schutting wilden laten plaatsen’. Nu [gedaagde c.s.] desondanks **eigenhandig tot verwijdering** van het houthok en het afdakje van [eiser c.s.] is

overgegaan, heeft zij **zich schuldig gemaakt aan eigenrichting**. Zij had zich tot de **kantonrechter** moeten wenden en daarbij **ontruiming** van de betwiste strook grond **moeten vorderen**.”

Conclusie AG, 2 augustus 2024, [ECLI:NL:PHR:2024:804](#) [geen bijzondere maatstaf voor inbezitneming publieke grond]

De Advocaat – Generaal schrijft een advies aan de Hoge Raad in de cassatiezaak die is ingesteld tegen de uitspraak van het Gerechtshof Den Bosch van 6 juni 2023, [ECLI:NL:GHSHE:2023:1835](#). De AG uit zijn kritiek over de rechtspraak die is verschenen sinds 2015 waarin geoordeeld wordt dat er voor de inbezitneming van publieke grond een bijzondere maatstaf zou bestaan. Deze is er volgens de AG niet. Daarvoor is in de wet geen grondslag te vinden. Kortom, voor de inbezitneming van publieke grond geldt dezelfde, zoals door de Hoge Raad in zijn arrest van 24 februari 2017([ECLI:NL:HR:2017:309](#)) samengevatte algemene maatstaf. Volgens deze maatstaf brengt de rol van de verkeersopvatting al met zich mee dat de aard en bestemming van het goed in aanmerking worden genomen bij de beantwoording van de vraag of er sprake is van bezit. Met de publieke bestemming wordt dus al rekening gehouden. Dat de gronden van een overheid zijn is niet van belang voor de beoordeling.

Rechtbank Noord-Nederland, 23 september 2024, [ECLI:NL:RBNHO:2024:9217](#) [enig onderzoek vereist bij goede trouw]

R.o. 4.7

(..)“Voor het aannemen van goede trouw is het noodzakelijk dat de **nodige zorgvuldigheid is betracht om een verkeerde voorstelling van zaken te voorkomen**. Hierbij mag, afhankelijk van de omstandigheden van het geval, **enig onderzoek worden gevegd**. Goede trouw wordt vermoed aanwezig te zijn. Het ontbreken van goede trouw moet worden bewezen door de partij die zich hierop beroept (artikel 3:118 lid 3 BW).”

Rechtbank Overijssel, 24 september 2024, [ECLI:NL:RBOVE:2024:4869](#) [gemeente wordt geen eigenaar van openbaar groen]

R.o. 5.3

“Voor wat betreft het beroep op de bevrijdende verjaring wordt geoordeeld dat dit evenmin opgaat. Voor bevrijdende verjaring is **vereist** dat de **gemeente** Raalte het stukje grond van het vrije hoekje **in bezit heeft genomen**. Vanaf het moment van inbezitneming begint de verjaringstermijn van 20 jaren te lopen. Wil sprake zijn van inbezitneming dan zal de gemeente Raalte **de feitelijke macht** moeten zijn gaan uitoefenen over dat stukje grond. (..) De machtsoefening moet zodanig zijn dat deze naar **verkeersopvatting** het bezit van de oorspronkelijke eigenaar **tenietdoet**. Dat wil zeggen de bezitter, in casu de gemeente Raalte, moet zich zodanig hebben gedragen dat de eigenaar (en zijn rechtsvoorgangers) tegen wie de verjaring loopt, in casu [gedaagde] (en zijn voorgangers), daaruit niet anders hebben kunnen afleiden dan dat de **gemeente Raalte pretendeerde eigenaar** te zijn. Van dergelijke gedragingen is echter niet gebleken. Het stukje grond van het vrije hoekje is

vanaf 1994 tot de aankoop door [eisers] in 2018 immers **in gebruik geweest als openbaar groen**. [gedaagde] (en zijn rechtsvoorgangers) konden het stukje grond, naar hij onbetwist heeft gesteld, gewoon betreden. Het **openbaar groen werd dan wel onderhouden door de gemeente Raalte**, maar dat zijn werkzaamheden die **slechts incidenteel** plaatsvonden. Zo heeft de gemachtigde van [eisers] op zitting medegedeeld dat er circa twee keer per jaar werd geschoffeld. Naar het oordeel van de kantonrechter betreffen de door de gemeente Raalte verrichte onderhoudswerkzaamheden aan het zich mede op het stukje grond van het vrije hoekje bevonden hebbende openbare groen dan ook **geen gedragingen waaruit** [gedaagde] en zijn rechtsvoorgangers hebben moeten opmaken dat de gemeente **Raalte pretendeerde daarvan de eigendom** te hebben. Nu ook overigens van dergelijke gedragingen van de gemeente Raalte niet gebleken is, gaat ook het beroep op de bevrijdende verjaring niet op.”